

Gävle kommuns föreskrift om rengöring (sotning)

Inledande bestämmelser

1 § Denna föreskrift innehåller, enligt förordning (2003:789) om skydd mot olyckor 3 kap 1 §, föreskrifter om hur ofta rengöring (sotning) enligt 3 kap. 4 § första och andra stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall ske i Gävle kommun.

Allmänna råd:

I anslutning till paragrafer har i vissa fall förtydliganden gjorts i form av allmänna råd. Dessa allmänna råd är markerade med kursiv text och mot grå bakgrund.

Begrepp

2 § I denna föreskrift används följande begrepp med nedan angiven betydelse.

<i>allmänna råd</i>	Allmänna råd om rengöring och brandskyddskontroll (MSBFS 2014:6 föreskrifter och allmänna råd om rengöring och brandskyddskontroll)
<i>anläggning</i>	Fast förbränningsanordning och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt imkanaler och de övriga byggnadsdelar som ska kontrolleras enligt denna föreskrift.
<i>avgaskanal</i>	Kanal för bortledning av avgaser från förbränningsanordning som eldas med gas samt till kanalen monterade delar såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>fritidshus</i>	Byggnad för boendeändamål som inte nyttjas som permanentbostad och där ingen är folkbokförd.
<i>imkanal</i>	Frånluftskanal från matlagningsutrymme i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen samt till kanalen monterade delar såsom fläkt, avskiljare och spjäll.
<i>lokaleldstad</i>	Eldstad som till sin funktion och konstruktion endast är avsedd att värma upp det rum den är uppställd i eller en begränsad del av ett hus. Exempel på lokaleldstäder är braskamin, kakelugn och öppen spis.
<i>mindre omfattning</i>	Eldning sker i korta eldningscykler någon gång per vecka eller mindre. Sådan eldning övergår normalt inte 500 kg (ca en kubikmeter) normaltorkad ved per år eller 200 kg (ca 13 småsäckar) värmepellets per år.
<i>rökkanal</i>	Kanal för bortledning av rökgaser från förbränningsanordning som eldas med fasta eller flytande bränslen samt till kanalen monterade delar såsom förbindelsekanal, fläkt, avskiljare och spjäll.

<i>särskilt utsatt bebyggelsemiljö</i>	Enskilda eller grupper av byggnader som till följd av avstånd till andra byggnader, storlek på byggnader, antalet personer i byggnader och brandrisker i övrigt fordrar särskild försiktighet.
<i>tjära</i>	Sotavlagringar i skorsten med högt innehåll av lättantändliga tjärprodukter (s.k. blanksot, knotter, mm) med ett genomsnittligt djup på 1,5 mm eller tjockare.
<i>tung eldningsolja</i>	Eldningsolja som vanligen betecknas med kvalitetsnummer 3 eller högre.
<i>värmecentral</i>	En särskild byggnad innehållande en eller flera fasta förbränningsanordningar med tillhörande skorsten för produktion av värme eller kraft för exempelvis en större industrianläggning eller för flera byggnader inom område med flerbostadshus, militäranläggning eller sjukhusanläggning.

Rengöringsfrister

3 § Anläggningar som avses i 3 § ska rengöras (sotas) med de intervaller som följer av nedanstående frister, räknat från den dag den senaste rengöringen genomfördes.

Värme-, vatten-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor – fasta bränslen

4 § Värme-, vatten-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor som eldas med fasta bränslen ska rengöras 4 gånger per år (13 veckors intervall).

5 § Pannor med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning, ska rengöras 3 gånger per år (16 veckors intervall).

6 § Pannor där eldning sker med träpellets eller annat från sotningsbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet, ska rengöras 2 gånger per år (26 veckors intervall).

7 § Om pannan ingår i en värmecentral och står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftsledare kan rengöringsintervallet förlängas till 3 år (156 veckors intervall). Beslut om detta kan tas enligt 30 § i denna föreskrift.

Värme-, vatten-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor – flytande bränslen

8 § Värme-, vatten-, varmvatten-, varmlufts- och ångpannor som eldas med flytande bränslen ska rengöras 4 gånger per år (13 veckors intervall).

9 § Om pannan ingår i en värmecentral och står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftsledare kan rengöringsintervallet förlängas till 3 år (156 veckors intervall). Beslut om detta kan tas enligt 30 § i denna föreskrift.

10 § Pannor som eldas med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW, ska sotas en gång per år (52 veckors intervall).

11 § Pannor som eldas med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW, ska sotas med intervall om 2 år (104 veckors intervall).

Köksspisar, ugnar och andra jämförbara förbränningsanordningar

12 § Eldstäder där eldning sker med fasta bränslen, tung eldningsolja eller annan ur sotningsbildningssynpunkt motsvarande bränsle ska sotas 6 gånger per år (8 veckors intervall).

13 § Eldstäder där eldning sker med lätt eldningsolja eller annan ur sotningsbildningssynpunkt motsvarande bränsle ska sotas en gång per år (52 veckors intervall).

14 § Om eldning sker för enskilt hushållsbehov ska sotningsfrist för lokaleldstad gälla.

Lokaleldstäder

15 § Eldstäder som utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning ska sotas en gång per år (52 veckors intervall).

16 § Eldstäder som eldas i mindre omfattning och som inte utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning ska sotas med intervall om 3 år (156 veckors intervall).

17 § Eldstäder som finns i ett fritidshus ska sotas med intervall om 3 år (156 veckors intervall).

Imkanaler

18 § Imkanaler i restauranger eller motsvarande storkök ska sotas 3 gånger per år (16 veckors intervall).

19 § Imkanaler i restauranger eller motsvarande storkök som enbart används vid uppvärmning av mat ska sotas en gång per år (52 veckors intervall).

20 § Imkanaler i restauranger eller motsvarande storkök med omfattande tillagning som genererar stora mängder fettavlagringar eller nedsmutsning ska sotas 4 gånger per år (13 veckors intervall).

21 § Imkanaler som betjänar kolgrill eller liknande fastbränsleeldade anordningar ska sotas 6 gånger per år (8 veckors intervall).

Bebyggelsemiljö

22 § Restauranger eller motsvarande storkök med stort rengöringsbehov i särskilt utsatt bebyggelsemiljö ska sotas 6 gånger per år (8 veckors intervall).

Planering av rengöring för enskilda anläggningar

23 § Planering av sotningstillfälle ska ske så att sotning blir återkommande utifrån kalenderåret i så stor utsträckning som det är möjligt.

24 § Ett sotningstillfälle får planeras utifrån andra frister än enligt 3–22 §§ om det är befogat och inte försämrar brandsäkerheten nämnvärt. Om intervall mellan föregående sotningstillfälle och planerat sotningstillfälle avviker från frist enligt 3–22 §§, skall förrättning ändå anses ha utförts enligt gällande sotningsfrister för att underlätta den framtida planeringen på samma objekt enligt första stycket.

25 § Sotningstillfälle med påföljande frister för en anläggning får vid enstaka tillfälle förskjutas över kalenderåret om det är befogat och inte försämrar brandsäkerheten nämnvärt. Vid sådan permanent förändring ska inte bestämmelse om återgång till utifrån kalenderåret återkommande sotningstillfällen enligt 24 § gälla.

Allmänt råd:

Ett sotningstillfälle bör inte avvika från fristen enligt 3–22 §§ med mer än 10% av angivet intervall om fristen är ett år eller mer. För frister under ett år bör sotningstillfällena spridas ut jämt över året.

26 § Undantag från sotning när en anläggning har varit obrukad mellan två sotningstillfällen. Har en anläggning inte eldats eller nyttjats sedan senaste sotningstillfälle behöver ny sotning inte göras av anläggningen.

Vid bestämmande av nästa sotningstillfälle skall sotning anses gjord enligt gällande sotningsfrister.

Allmänt råd:

Vid undantag från sotning bör fastighetsägare intyga att eldning eller användning ej har skett för att därmed tydliggöra ansvarsförhållande mellan fastighetsägare och sotningsväsende.

27 § När en anläggning nyinstallerats eller väsentligen ändrats och därefter tas i bruk skall nyttjandegraden fastställas. Anläggningen ska placeras i det kortaste möjliga intervallet för anläggningens aktuella syfte, bränsletyp och utformning enligt 3–22 §§. När minst en frist förlöpt, och om erfarenhet visar på att den aktuella anläggningen har en annan nyttjandegrad än vad som tidigare har fastställts, skall rätt sotningsfrist enligt 3–22 §§ meddelas och kommande sotningstillfälle bestäms utifrån det senaste sotningstillfället samt eventuella samordningsvinster.

28 § Fastighetsägare ska anmäla förändringar i anläggningar som kan föranleda ändring av rengöringsfrister.

Allmänt råd:

Förändrat bränsleslag, om- eller nybyggnation av eldstäder är exempel som kan påverka sotningsfristen.

29 § En fastighetsägare kan ansöka om att dennes anläggningar ska medges egensotning. Egensotning möjliggör för ägare att själv eller annan av ägaren anlitad behörig, att utföra sotning på den egna fastigheten. Egensotning ska genomföras med samma sotningsfrister som anges i 3–22 §§.

30 § Skorstensfejartekniker med delegation att utföra brandskyddskontroll äger rätt att besluta om ändrade sotningsfrister på enskild anläggning efter brandskyddskontroll eller baserat på inkommen uppgift. Ett sådant beslut om ändrade frister i enskilt fall ska vara påkallat av brandskyddsmässiga skäl.

Sotningsfrister för olika typer av anläggningar ska prövas och fastställas mot bakgrund av hur brandskyddet påverkas av

- sotbildning
- bränsle
- typ av anläggning
- energibehov med hänsyn till klimatförhållanden
- bebyggelsestruktur
- nyttjandegrad och användningssätt

Allmänt råd:

Ett sådant beslut om ändrade sotningsfrister i enskilda fall bör dokumenteras i protokoll från brandskyddskontroll eller i tjänsteanteckning samt separat beslut. Beslutet bör tillgängliggöras för fastighetsägare och Gästrike Räddningstjänst.

Påträffande av tjära eller annan beläggning

31 § Om det vid sotningstillfälle påträffas tjära eller annan svårborttagen beläggning som inte omedelbart kan tas bort fullständigt ska fristen vid ett tillfälle sättas till 4 veckor eller kortare från det datum då tjära eller svårborttagen beläggning påträffas.

Sotningstillfälle som föranleds av tillfällig frist enligt första stycket får ej tillgodoräknas som ordinarie sotningstillfälle utifrån frister i 3–22 §§.

Anläggning med tillfällig frist enligt första stycket får ej undantas från sotning när ingen eldat mellan två rengöringstillfällen enligt 26 §.

Allmänt råd:

Ny avisering bör om möjligt göras omedelbart på plats och fastighetsägare bör kontaktas och informeras om den akuta fristen.

32 § Om det vid sotningstillfälle påträffas tjära eller annan svårborttagen beläggning ska den berörda anläggningen under en begränsad tid omfattas av tillfälligt förkortade frister.

- Anläggningar som har frister på ett år eller längre ändras omedelbart till frister på ett halvår.
- Anläggningar som har frister under ett år berörs ej.

De tillfälligt förkortade fristerna ska fortsätta gälla intill dess att orsaken till uppkomst av tjära eller beläggning enligt första stycket har försvunnit och att brandsäkerheten har återställts.

Om undantag från sotning när ingen eldat mellan två sotningstillfällen enligt 26 § kan göras ska i stället bestämmande av nästa sotningstillfälle göras utifrån senaste sotningstillfälle och uppehållet får vara som mest ett år.

Efter att tillfälligt förkortade frister upphör ska ordinarie frister enligt 3–22 §§ nyttjas.

Allmänt råd:

Anläggningar med sotningsintervall under ett år, som i utgångspunkt ej berörs av tillfälligt förkortade frister, bör vid nästkommande sotningstillfälle genomgå en mer noggrann sotning och bedömning än normalt.

Övergångsbestämmelser

33 § Bestämmandet av det första sotningstillfället efter ikraftträdandet av dessa sotningsfrister ska ske med utgångspunkt från senaste sotningen före ikraftträdandet.

34 § Denna föreskrift träder i kraft 2024-06-01.

Gävle kommuns tidigare föreskrifter och riktlinjer om rengöring (sotning) ska samtidigt upphöra att gälla.